Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Kuopion kaupunginkirjaston käyttösääntöjen päivittäminen uuden kirjastojärjestelmän myötä

Päivi Peiponen, kirjastotoimenjohtaja, +358447182311

Merkkien selitykset

++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
\+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan
\- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
\- - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset
Kuopion strategia: Kuopio 2035 strategia

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	**Kestävä kasvu** • Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä • Koulutus ja osaava työvoima • Kestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminen • Vaikuttaminen ja tunnettuus	0	Neutraali vaikutus.
2	**Elämänvoima** • Laadukas kasvatus ja opetus • Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat • Terveellistä ja turvallista elämää tukeva elämisen ympäristö	++	Kirjaston ajantasaiset ja tarkat käyttösäännöt tuovat tietoa kirjastopalveluiden käyttömahdollisuuksista ja luovat käyttöön liittyvää turvallisuutta. Käyttösääntöihin kirjattava yhteisökorttimahdollisuus mahdollistaa aineistojen lainaamisen yhteisöjen tiloissa käytettäviksi, mm. opetuskäyttöön.
3	**Muutosvoimainen työyhteisö** • Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö • Palvelut ja rakenteet vastaavat tulevaisuuden tarpeita • Kestävä talous	++	Kirjaston ajantasaiset ja tarkat käyttösäännöt viestivät asiakkaille kirjastopalveluihin liittyvistä käyttäjän oikeuksista ja velvollisuuksista sekä vastuista ja sujuvoittavat toimintaa myös asiakaspalveluissa.

Johtopäätös ja perustelut:
Kirjaston ajantasaiset ja tarkat käyttösäännöt tuovat tietoa ja luovat kirjastonkäyttöön sujuvuutta ja turvallisuutta.

Vaikutukset ihmisiin (Ennakkoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:
Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki_x__ Aikuiset___ Ikääntyneet___
Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa ”Lapsivaikutusten arviointi”
Kohdistuuko päätös jonkinkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin ___Alle 35-vuotiaat_____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	++	Kirjaston käyttösäännöt luovat yhdenvertaisuutta. Käyttösäännöt ovat samat kaikille.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esi-merkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	0	Neutraali vaikutus.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riski-käyttäytymiseen)	0	Neutraali vaikutus.
4	Terveyteen (fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen)	0	Neutraali vaikutus.
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	0	Neutraali vaikutus.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	0	Neutraali vaikutus.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	0	Neutraali vaikutus.

Johtopäätös ja perustelut
Kirjaston käyttösäännöt luovat yhdenvertaisuutta.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakkoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	++	Lapsilla on yhdenvertaiset oikeudet käyttää käyttösääntöjen mukaisesti kirjastopalveluj ja niitä suunnitellaan lapsille erikseen (tilat, aineistot, tapahtumat, opetus yms.).

2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	++	Myös yhteisöjen (päiväkodit, koulut) on mahdollista lainata aineistoja yhteisöjen tiloissa käytettäviksi. Näin kaikki lapset ja nuoret pääsevät käyttämään kirjastojen aineistoja, vaikka huoltajat eivät olisi ottaneet heille omaa kirjastokorttia.
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)	++	Kirjaston käyttösäännöt käydään lasten kanssa ikätason mukaisesti läpi kirjastonkäytön opetustunneilla. Kirjaston käyttösäännöt tuovat turvaa myös lapsille heidän käyttäessään kirjastoa.
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	++	Lapsilla on yhdenvertaiset oikeudet käyttää käyttösääntöjen mukaisesti kirjastopalvelua ja niitä suunnitellaan lapsille erikseen (tilat, aineistot, tapahtumat, opetus yms.). Kirjaston käyttösäännöissä on huomioitu lapset ja nuoret erityisesti kirjastonkäyttöä opettelevana ryhmänä ja lasten ja nuorten osastoilta lainatuista aineistoista ei mene myöhästymismaksuja. Myös yhteisökorttimahdollisuus poikkeavine maksukäytänteineen on luotu.

Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla)

Vaikka kirjaston käyttösäännöt ovat samat lapsille ja aikuisille, niin lapset on huomioitu käyttösäännöissä erityises kirjastonkäyttöä opettelevana ryhmänä. Yhteisökorttien kautta on pyritty huomioimaan myös sellaiset lapset, joil ei ole kirjastokorttia itsellään.

Vaikutukset maaseutuun (Ennakkoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)

		Merkki	**Vaikutuksen kuvaus lyhyesti**
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	0	Neutraali vaikutus.
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)	0	Neutraali vaikutus.
3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	0	Neutraali vaikutus.
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	0	Neutraali vaikutus.

Johtopäätös ja perustelut
Neutraali vaikutus. Kirjaston käyttösäännöt ovat samat kaikille ja turvaavat yhdenvertaiset palvelut kirjastoissa ja kirjastoautoissa.

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakkoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	0	Neutraali vaikutus.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon moni-muotoisuuteen	0	Neutraali vaikutus.
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	0	Neutraali vaikutus.
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätys-asteeseen	0	Neutraali vaikutus.
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	0	Neutraali vaikutus.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	0	Neutraali vaikutus.

Johtopäätös ja perustelut
Neutraali vaikutus.

Ennakkoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	0	Neutraali vaikutus.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	0	Neutraali vaikutus.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	++	Kirjaston käyttösäännöt luovat yhdenvertaiset toimintatavat kirjaston eri toimipisteisiin.

Johtopäätökset ja perustelut
Kirjaston käyttösäännöt luovat yhdenvertaiset toimintatavat kirjaston eri toimipisteisiin.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenneratkaisuista tai kunnan talouspolitiikasta.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	0	Neutraali vaikutus.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	0	Neutraali vaikutus.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	0	Neutraali vaikutus.
4	Yritysten kehittämiseen	0	Neutraali vaikutus.
5	Yritysten työvoiman saantiin	0	Neutraali vaikutus.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	0	Neutraali vaikutus.
7	Yritysten asiakasvirtaan	0	Neutraali vaikutus.
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	0	Neutraali vaikutus.

Johtopäätökset ja perustelut
Neutraali vaikutus.